

– Så kjære utenriksminister, vær modig og rettferdig i dine uttalelser, og støtt Israel i deres kamp mot terrorismen

PER ARNE ÅKENES

al mobilisering?

STRUKTUR: Spørsmålet er hvilken paraply høyskolene i Ålesund (bildet), Molde og Volda skal ligge under. Regjeringen legger nå strukturen for høyere utdanning i støpeskeia på nytt i den kommende stortingsmeldinga. FOTO: STAAL WATTØ

fullt integrerte flercampus-universiteter. For hver sammenslått institusjon er det ett styre. For dette fylket er forslaget en modell der NTNU i Trondheim har desentraliserte avdelinger i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag, Ålesund, Molde og Volda. Høyskolene i Møre og Romsdal blir da underlagt NTNU. Rekkevidden av modellen, er at Nordvestlandet over tid mister kontroll egen kunnskapsutvikling, og at høyskolene går inn i en høyst usikker framtid. Min vurdering er at dette er en modell som verken høyskolene eller regionen kan være tjent med.

Region og regionstruktur. Vi ser at høyskolene på Vestlandet har vært en suksess. Nylige undersøkelser viser at høyskolene på Vestlandet rekrutterer de fleste studentene fra eget fylke. De aller fleste får også arbeid i eget fylke etter endt utdanning. Samtidig er det slik at høyskolene aldri kan bli masseprodusenter av spesialisert utdanning. Det betyr «Norge kan aldri bli billigst på utdanning, men vi kan bli best på relevans».

Isaksen ønsker høyskoler som ivaretar samfunnets kompetansebehov. Kompetansebehov er knyttet opp til uløste oppgaver, som nå venter i kø. Noen eksempler er ny industrialisering og næringsutvikling, nye kommunestrukturer, innovasjon i offentlig sektor og forvaltning av bærekraftige økosystemer. Dette er oppgaver som krever en regional mobilisering av tverrfaglig kompetanse over en lengre periode. Det betyr at ny struktur for høyere utdanning er et viktig politisk valg med stor rekkevidde for den videre utvikling av Nordvestlandet som en samlet kunnskapsregion.

flere alternative modeller.

Nettverksmodellen er en samarbeidsmodell om arbeidsdeling uten fusjon. Fleksibiliteten i modellen gjør at den geografiske inndelingen kan holdes mer åpen. Det forutsettes at nettverkene som hovedregel har et universitet som sentrum.

Denne modellen representerer en videreføring av eksisterende regionale nettverk. I

moderne drift av høyskoler, skiller en ikke mellom partnere regionalt, nasjonalt og internasjonalt. I Møre og Romsdal er der samarbeid mellom høyskolene i fylket, til universitetene i Bergen og Trondheim og til en rekke utenlandske universiteter.

Modellen stimulerer til åpen innovasjon, der alle må være best i noe innenfor et partnerskap. Samtidig gir den rom for

en fast overbygning mellom høyskolene, forskningsstiftelsene, og regionens samfunnsliv.

Storhøyskolemodellen vender blikket tilbake til Hernes, med et klart skille mellom universiteter og høyskoler. Høyskoler innenfor en storregion fusjoneres under et felles styre. Utvalget tenker seg Høyskolen i Midt-Norge, med høyskolene i Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag,

Ålesund, Molde og Volda. Alternativt en Høyskolen i Trøndelag og en Høyskolen på Nord-Vestlandet. En samling av høyskolene på Nordvestlandet vil representere en aktiv politisk mobilisering som en samlet kunnskapsregion.

Flercampus modellen er basert på at institusjonene slås sammen i store enheter innenfor de ulike landsdelene som

ngsliv

har behov for statlig eierskap. Dette er ett eksempel hvor det ikke foreligger særskilte grunner for statlig eierskap, og hvor andre eiere kan styrke og videreutvikle selskapet.

På den annen side er det en rekke selskaper hvor det er naturlig eller viktig at staten eier. Det kan være på grunn av såkalt sektorpolitiske hensyn, eller for å bidra til at nøkkel-

kompetanse eller hovedkontorfunksjoner blir i Norge. Sistnevnte gjelder blant annet Telenor og Kongsberg Gruppen.

I dag eier staten drøye 50 prosent i Telenor og Kongsberg Gruppen. For å oppnå statens formål med eierskapet er det imidlertid tilstrekkelig at staten eier mer enn én tredjedel av aksjene. Med negativt flertall kan staten fortsatt sikre at

hovedkontoret blir i Norge. Dette er én av grunnene til at regjeringen ønsker å kunne redusere statens eierandel i disse to selskapene.

En fullmakt til å redusere statens eierandel ned mot 34 prosent gir større muligheter for at selskapene kan gjennomføre strategiske transaksjoner. Det åpner også opp for at staten kan selge seg ned. Hvis vi bestem-

mer oss for det, er det noe som vil skje gradvis og over tid.

Målt i verdier er staten den største bedriftseieren i Norge. Mer enn én tredjedel av verdiene på Oslo Børs eies av staten. Det tilsvarer rundt 650 milliarder kroner. Regjeringen ønsker å styrke det private eierskapet i Norge, en gradvis reduksjon av det direkte statlige eierskapet er en måte å bidra til dette på.

Privat eierskap av norske bedrifter er viktig og det er bra for næringslivet. Vi vet at privat initiativ og investeringsvilje driver økonomien fremover. Derfor vil redusert statlig eierskap øke mangfoldet i næringslivet. Det er bra for selskapene, for staten og for norsk økonomi.

MONICA MELAND
Næringsminister